

A UNA DAMA AUTUMNAL

Pel Dr. J. NOGUER MORÉ

II.

«Substratum» de maduresa

¿Creus que exagerava, amiga meva, quan et deia que la teva tardor podia fàcilment no tenir res a envejar a la primavera i estiu de la teva vida? Això dedueixo del que em dius, per bé que la meva primera lletra ha tingut l'efecte de despertar en tu una gran esperança. Caldrà que et digui que no cercava absolutament res més?

Es avui que vaig a demostrar-te que no exagerava gens ni gota. Veuràs pels teus propis ulls el **substratum** de la teva maduresa, el perquè sol presentar-se d'una forma massa crepuscular, i la justificació del que cal fer per a retornar-li les qualitats perdudes.

La clau de tot el que et vaig a dir està ací: **la teva maduresa no és més que un envelliment prematur**. Es l'accentuació i avançament d'un procés natural, degut a les pràctiques anti-higièniques de tota la primera meitat de la vida. El fons del sac d'una vida desarreglada.

No protestis. Els mots son durs, però expressen la realitat. En els quaranta primers anys de la teva vida has desafiat la higiene: has menjat i begut massa; has malgastat i esgotat les teves energies en discussions inútils amb les amigues (i de quina manera!); en renys destemperats als teus infants; en nits sense dormir; en intoxicacions variades; en excessos de treball o d'altra mena, incomputables; en tivanors continus amb el marit, provocades... sí, per la teva incomprensió quasi sempre, etc., etc.

La teva vida ha estat una sublevació contínua contra les seves lleis, i, al final, la vida es venja amb aquest envelliment prematur.

Endevino la teva pregunta. ¿Es que no m'hauria envellit si hagués dut una vida higiènica?

Sí, amiga meva. Els anys no passen debades. T'hauries envellit, però en el sentit **evolutiu** de la paraula; no en el sentit **involutiu** que caracteritza la veritable vellesa. Hauries retardat en molts anys les molèsties que ara sents, i la fase que estàs passant no hauria estat d'envelliment, sinó de maduresa matronil esplendorosa.

Deixa'm explicar-te en poques paraules com es trobaria el teu organisme ara, si haguessis dut una vida higiènica físicament i espiritualment.

El cos té una composició i to funcional diferent en cada fase de la vida. Les funcions totes, especialment les de creixement, tan intenses fins acabada l'adolescència, van fent-se estables durant la joventut i edat adulta, per a començar a disminuir d'intensitat durant la maduresa o declinar ja resoltament, com succeeix amb les funcions sexuals. La vellesa i la senectut és la declinació integral del cos i l'esperit.

Quan la vida d'una dona no està renyida amb la higiene, la quarentena (40-45-50 anys) marca una fita biològica bastant eminent, perquè hom s'adoni, fins en la màxima normalitat, d'un canvi pregon en l'organisme. L'acabament de les regles —edat crítica— és el punt culminant d'aquesta fita. Però, ultra aquest apagament progressiu de la funció ovàrica, tot l'organisme sofreix un canvi: **es relanteixen absolutament totes les funcions, sense que això vulgui prejudicar-ne la capacitat de treball, que de totes formes és més lent**: la imaginació no és tan viva ni tan ràpida, el cor bateja amb menys freqüència, les reaccions de tota mena són menys violents, la tendència al repòs va accentuant-se, etc.

El canvi fisiològic normal que té més transcendència per a aquesta fase de la vida de la dona, és, però, l'apagament de la funció ovàrica. Apagament que podríem potser definir millor com una transformació funcional. En efecte: l'ovari normal està constituït per un nombre considerable de cèl·lules femenines, i un nombre reduït de cèl·lules masculines. Per aquesta gran desproporció, hi ha durant la vida sexual de la dona un gran predomini funcional de les cèl·lules femenines —quan més major feminitat— sobre les masculines, que solen restar en molts casos completament apagades, per bé que en estat latent. Mes heus aquí que en l'edat crítica, a causa de l'apagament progressiu de les predominants, ve una revifalla també progressiva de les masculines.

I això, amiga meva, és l'eix entorn del qual gira la vida d'una dona de la teva edat. No t'has d'estereir perquè et digui que estàs dintre el procés d'una gradual **neutralització sexual**, i fins possiblement d'una poc discreta **virilització**. T'he demostrat el to un xic més baix de la teva veu, el borriçol que s'accentua als teus llavis, els trets més pronunciats del teu rostre, el nas quelcom més allargat, l'engruiximent de la teva silueta abans estilitzada, el caminar més pesat, el caràcter més enèrgic o malhumorat, la major afició per les coses pràctiques damunt la imaginació o la quimera, la progressiva pèrdua de la finura del cutis, etc., etc.

La psicologia de l'edat crítica i dels anys que la segueixen, està xopa d'aquell procés glandular, i el mal roman únicament en voler negar-la. Es una psicologia totalment diferent de les edats anteriors, com correspon al canvi pregon que sofreix l'ovari, unit als altres canvis funcionals orgànics. La qüestió és endegar-la pels viaranys que ella mateixa reclama, i veïllar contra les exageracions (especialment la virilització excessiva que exhibeixen dones poc recatades), relativament fàcils en l'edat crítica, per la curta fase d'instabilitat que quasi sempre fisiològicament l'acompanya. Tals viaranys han de consistir en la projecció discreta a l'exterior de la llar de les seves diverses activitats. En la fase de major auge sexual, la dona troba en la llar el veritable escenari de la seva vida, especialment quan hi ha fills.